

A pszichiátriai megbetegedésben
szenvedők alkalmassági vizsgálatának
és munkahelyi rehabilitációjának
szempontjai

dr. Sümegi András

pszichiáter, rehabilitációs és addiktológus
főorvos

Foglalkozás-egészségügyi Fórum

2019. szeptember 11.

Alkalmassági vizsgálat: A katona, aki mindent kettőnek látott (Joseph Heller: A 22-es csapdája)

Amikor a szörnyű hírt meghallotta, Yossarian felült az ágyában, és felkiáltott:

– Mindent kettőnek látok.

Megint pokoli ricsaj támadt a kórteremben...

Ennek az orvosbandának a vezére egy méltóságteljes, szorgos úriember volt, aki egyik ujját egyenesen Yossarian orra alá dugta, és megkérdezte: – Hány ujjat lát?

– Kettőt – válaszolta Yossarian.

– Hány ujjat lát most? – kérdezte az orvos, és feltartotta két ujját.

– Kettőt – mondta Yossarian.

– És most mennyit? – kérdezte az orvos, és nem tartott fel egyetlen sem.

– Kettőt – válaszolta Yossarian. Az orvos arca holdvilágos mosolyra gömbölyödött. – Istenemre, igaza van – jelentette ki diadalittasan. – Tényleg mindent kettőnek lát!

Yossariant a hordágyon kitolták abba a szobába, ahol az a másik katona lakott, aki mindent kettőnek látott, és a kórteremben mindenki mást elkülönítettek tőlük még egyszer tizennégy napra.

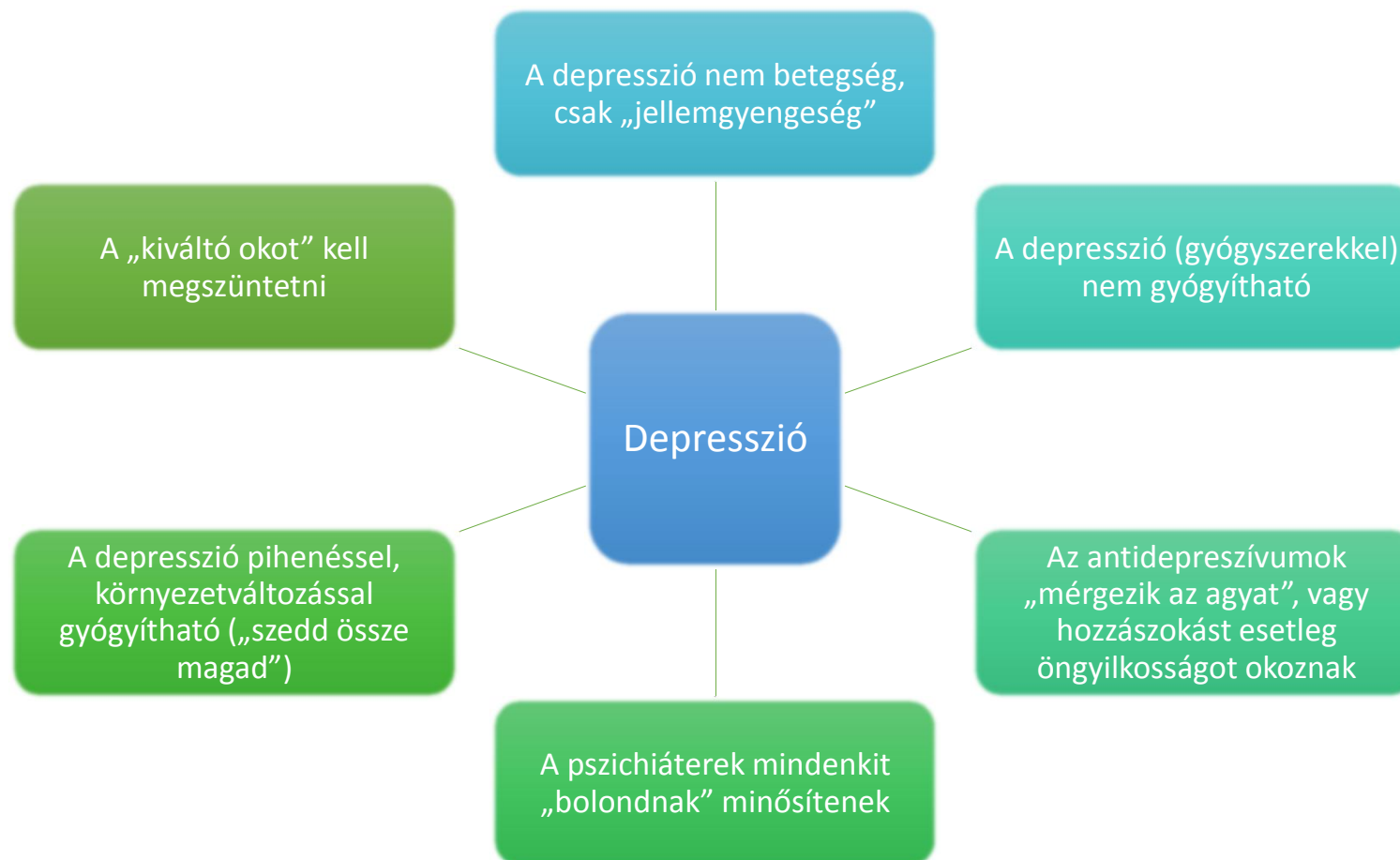
„Alkalmasságum hungaricum” – azaz hogyan lesz a munkavállaló még betegebb? (Részlet egy JELENLEGI munkahelyi egészségügyi kérdőívből)

- Kezelték-e, illetve kezelik-e (műtét is ideértendő) a következő betegségekkel (írja be, húzza alá):
 - idegkimerültség
 - Volt-e, van-e pszichológiai problémája vagy ideg-, pszichiátriai betegsége (epilepszia, pánikbetegség, depresszió, szorongás, alkoholfüggőség, játékszenvedély, egyéb):
 - Volt-e öngyilkossági kísérlete (mikor, hogyan):
 - Kezelték-e ideggyógyászaton, pszichiátriai intézetben (mikor, miért):
 - Fél-e, illetve iszonyodik-e vértől, halottól, tűztől, víztől, egyébtől:
- ***Tudomásul veszem, hogy az általam ismert betegségem vagy egészségi elváltozásom elhallgatása utólag is „Alkalmatlan” minősítést vonhat maga után. Kijelentem, hogy a KÉRDŐÍVET a valóságnak megfelelően töltöttem ki!***

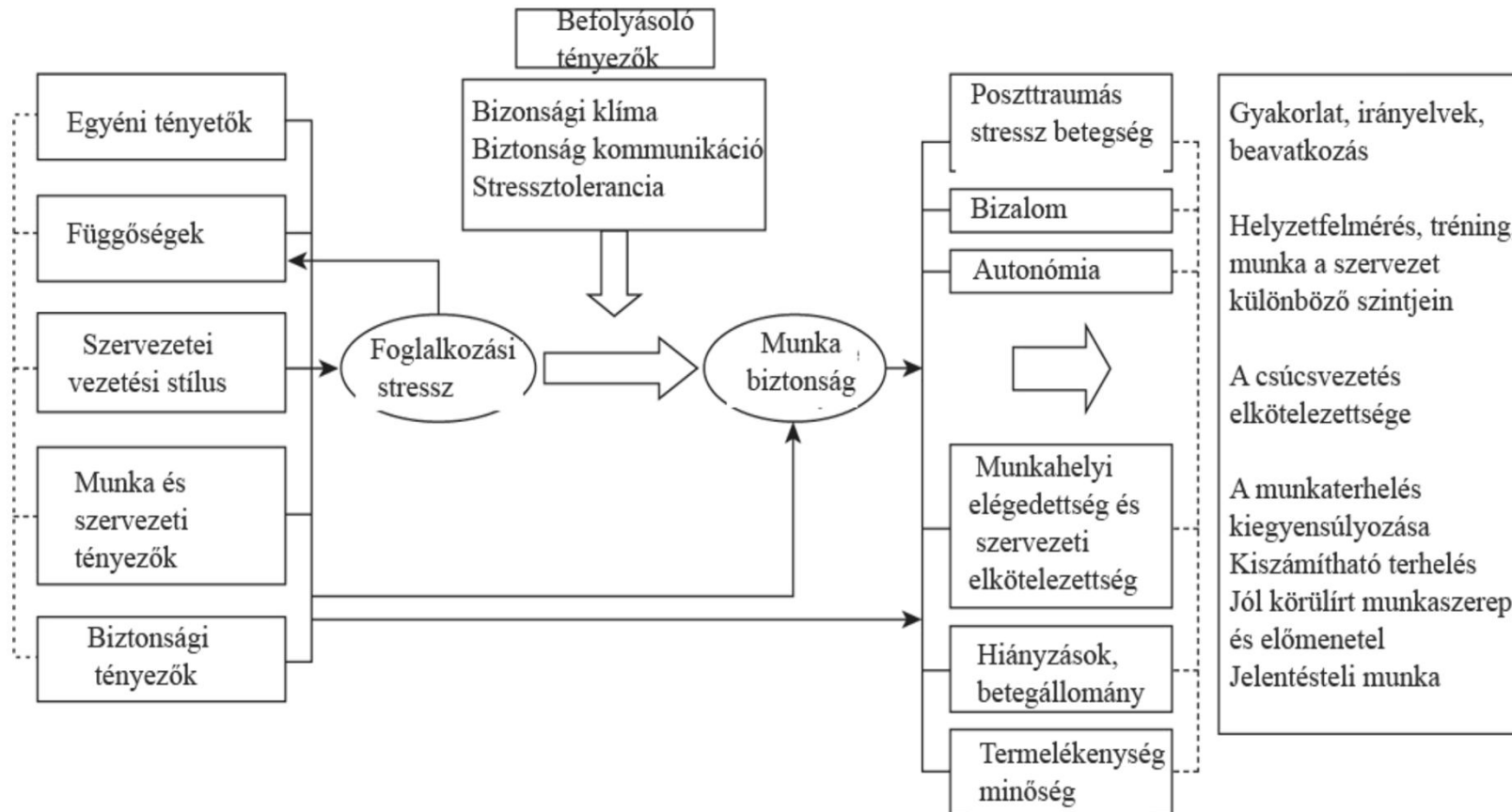
Örülünk, Vincent?

Hiedelmek és tévhitek (depresszió, a társadalom és az ELLÁTÓK szemszögéből (is))

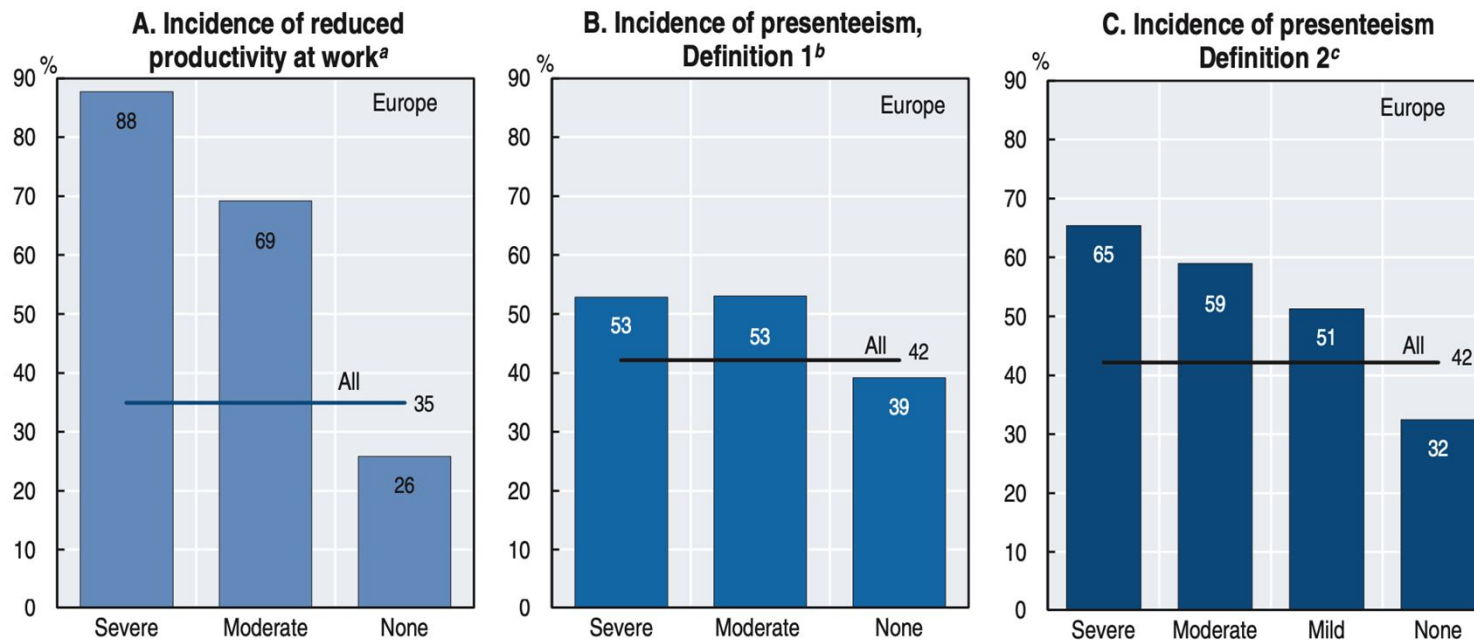
Vigyázó szemünket vessük hát egy munkahelyre!

A munkahely (stresszhely) valósága

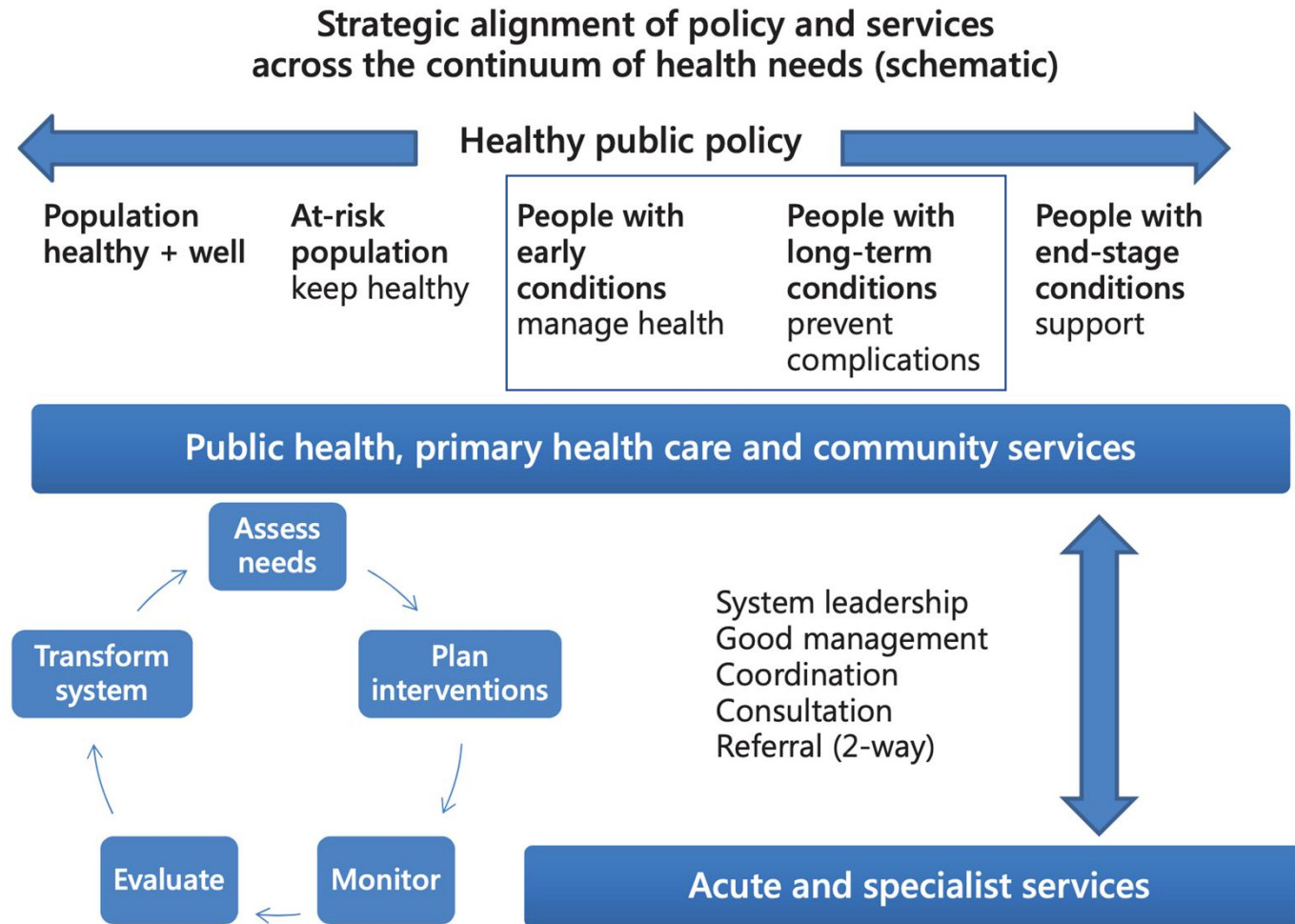
Figure 1.3. **Workers suffering from mental ill-health who attend work show less productivity**

Average incidence over a selection of European countries, 2010

- Percentage of workers not absent in the previous four weeks but who accomplished less than they would have liked as a result of an emotional or physical health problem. The data are an average of the 21 countries in the 2010 Eurobarometer.
- Definition 1: The mental disorder variable is based on a set of five items: feeling cheerful; feeling calm; feeling active; waking up fresh and rested; feeling fulfilled. The data are an average of the 24 countries in the 2010 European Working Conditions Survey.
- Definition 2: This mental disorder variable is based on three answers to the question, “Over the past 12 months, did you suffer from any of the following problems: depression or anxiety; overall fatigue; insomnia or general sleep difficulties?” The data are an average of the 24 countries in the 2010 European Working Conditions Survey.

A pszichiátriai alkalmasság folyamatszemplélete

A pszichiátriai alkalmassági vizsgálat globális alapszemponyjai

Betegbiztonság (kockázat-alapú megközelítés)

Evidenciákon alapuló és hatásos diagnosztikai, terápiás, rehabilitációs és gondozási háttér

A szolgáltatással összefüggő stressz/distressz kezelés

Kapcsolat a munkahelyi egészségszolgáltatásokkal

A munkahellyel kapcsolatos paraméterek figyelembe vétele

Nem orvosi jellegű igények és szempontok figyelembe vétele

A pszichiátriai alkalmassági vizsgálat szakmai pillérei

Esetleges komorbid tényezők megállapítása

Betegségelőnyön alapuló tendenciák kizárása

Betegségfázis- és rekurrencia elemek figyelembe vétele

Stigmatizáció figyelembe vétele

A jogszabályi háttér mindenkor figyelembe vétele

A stigmatizációval kapcsolatos distressz kiemelt kezelése

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!